

MEXEO WIESŁAW HRECZUCH
ul. ENERGETYKÓW 9
47-225 KĘDZIERZYN-KOŹLE

Tel. : + 48 - 77 - 487 38 10
Fax. : + 48 - 77 - 487 38 11

WWW.MEXEO.PL
MEXEO@MEXEO.PL
BIURO@MEXEO.PL

NIP 749-137-55-74
REGON 532327597

Kędzierzyn-Koźle, 01.06.2021

SKRZYNIE IV FAZY

W Polsce podstawowym sposobem produkcji pieczarek jest uprawa na półkach. To typowa metoda powstała w Niderlandach i nadal jest rozwijana w kierunku poprawy efektywności zbioru ręcznego. W wielu krajach, głównie USA, prowadzona jest ona na dużą skalę. W przeszłości we Francji była prowadzona uprawa w grotach w skrzyniach – początkowo drewnianych, a ostatnio także metalowych. W latach 80. i początku 90. uprawę w skrzyniach rozwijano w kierunku daleko idącej mechanizacji, także w Niderlandach. Skrzynie były przemieszczane do zbioru a uprawa prowadzona była w halach, do których do zbioru nie wchodził człowiek. Wiązało się to z intensywnym przemieszczaniem skrzyń wewnątrz pieczarkarni. Linie transportowe okazywały się zawodne a koszty inwestycyjne wysokie. W efekcie zaprzestano rozwoju tego sposobu uprawy. Nie oznacza to, że z uprawy w skrzyniach zrezygnowano w innych krajach.

W Polsce uprawa w skrzyniach ma długą tradycję. Prowadzona była w Instytucie Warzywnictwa w oparciu o technologię francuską w drewnianych skrzyniach. Po zlikwidowaniu Zakładu skrzynie oraz wyposażenie do załadunku zakupił W. Hajduk, w którego firmie prowadzona jest ona do dziś, ale w skrzyniach metalowych. Od kilkunastu lat prowadzona jest także produkcja podłoża fazy IV; skrzynie z zawiązkami i owocnikami. W oparciu o skrzynie z podłożem fazy III prowadzona jest uprawa w kilku pieczarkarniach.

Skrzynie z fazy III i IV prowadzi jeszcze jedna firma w Polsce Wschodniej sprzedając swoje produkty także zagranicą. Produkcja skrzyń z podłożem fazy III nie zwiększa się w naszym kraju, natomiast wzrosła znacznie produkcja podłoża fazy IV.

Faza IV

Idea produkcji podłoża fazy IV oparta jest o minimalizację kubatury budynku, w którym prowadzi się uprawę do rozpoczęcia zbioru; osiągnięta poprzez wysokie składowanie skrzyń, minimalne odległości między rzędami potrzebne do podlewania i zapewnienia krążenia powietrza. Uprawa na podłożu fazy IV adresowana jest do producentów, którzy mogą minimalizować koszty zbioru. Modelowy klient to taki, który uprawia pieczarkę w co najmniej jednej hali na powierzchni 126 m² (powierzchnia jednej dostawy) i ustawia skrzynie w rzędach na 3-4 poziomach. Zwykle taki obiekt posiada kilka hal. Uprawa prowadzona jest w cyklu 4 tygodniowym. Pieczarkarnie zlokalizowane są przy domu, często minimalnie wyposażone w urządzenia do kontroli mikroklimatu. Uprawa prowadzona jest z wykorzystaniem doświadczenia z uprawy pieczarki na kostkach dla przetwórstwa. Wielkość uprawy dostosowana jest do zasobu własnej siły roboczej. Właściciel zbiera pieczarki z rodziną ewentualnie korzysta z pomocy sąsiedzkiej. Tym samym eliminuje opłaty dla pracowników najemnych. Warunkiem funkcjonowania takiej uprawy jest istnienie w jej otoczeniu firm, które skupują pieczarkę na rynek świeży. Takie firmy istnieją w Wielkopolsce dostarczając grzyby głównie na targowiska w Niemczech. Podstawową wadą jest trudność prowadzenia zbioru selektywnego, nadwiązanie, słabe rozciągnięcie i łatwość przegrzania podłoża. Z reguły trzeba samodzielnie przerzedzać półkę. Załadunek i rozładunek wymaga zakupu widłaka i wywrotnicy. Trudne choć możliwe jest korzystanie z podlewania podpółkowego.

Ważnym zadaniem dostawcy jest dokładne mycie i dezynfekcja skrzyń aby poprzez nie, nie roznosić chorób i nie powodować strat z tego tytułu. Wygodnym i skutecznym sposobem dezynfekcji po umyciu skrzyń jest sprawdzone zastosowanie w obiekcie gazowego ditlenku chloru (Rys.1.). Jest to metoda szybsza i znacznie mniej destrukcyjna w stosunku do elementów konstrukcyjnych hal, w porównaniu do parowania.

Rys.1. Zdjęcie z doświadczenia skutecznej dezynfekcji umytych skrzyń do IV fazy, przeprowadzonej metoda gazowania ClO₂ poprzez zastosowanie generatora MEX-4 (obecnie zastępowanego serią generatorów MEX-5) oraz z użyciem dedykowanych preparatów Armex 5 różowy i MEXACID żółty.

Produkcja piezarek na podłożu fazy IV dobrze przyjęła się w Wielkopolsce ze względu na brak pracowników do załadunku i likwidacji uprawy na kostce. Koszty produkcji pokrywa plon około 28 kg/m². Dla większych pieczarkarni alternatywą może być faza III w skrzyniach; możliwość samodzielnego wiązania. Uprawa prowadzona jest w cyklu 6 tygodniowym. Większe pieczarkarnie wyposażone są w elektryczne wózki do zbioru, samodzielnie poruszające się po posadzce. Oznacza to jednak konieczność współpracy z jednym dostawcą bez alternatywy.

Moim zdaniem nie jest to konkurencyjny sposób w stosunku do systemu półkowego i dużych pieczarkarni.

Dr Nikodem Sakson